

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Macka a soudců JUDr. Yvony Svobodové a Mgr. Jiřího Čurdy ve věci

žalobce: **ZAYFERUS, o.p.s.**, IČO 26240513
sídlem Havlíčkova 429/16, Kuřim
zastoupený advokátkou JUDr. Klárou Alžbětou Samkovou, Ph.D.
sídlem Španělská 742/6, Praha 2

proti
žalovanému: **SEIFEROS cz, o.p.s.**, IČO 25558102
sídlem Havlíčkova 387/12, Kuřim
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Jestřábem
sídlem Hlinky 57/142a, Brno

o práva k ochranné známce a z nekalé soutěže, o **odvolání účastníků** proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2019, č. j. 32 Cm 35/2018-119,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. potvrzuje v tom znění, že žalovaný je povinen ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku změnit svůj název tak, aby jeho součástí nebylo označení ZAYFERUS a označení SEIFEROS, ledaže by stávající svůj název SEIFEROS cz, o.p.s. žalovaný doplnil nejméně jedním dalším – nejméně tříslabičným – slovem; nad uvedené omezení povinnosti žalovaného se výrok I. mění tak, že žaloba se v tomto rozsahu zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora uvedeným rozsudkem, jeho výrokem I., uložil žalovanému povinnost ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci rozsudku změnit obchodní firmu tak, aby nebyla tvořena slovem SEIFEROS nebo slovem ZAYFERUS, výrokem II. zamítl žalobu s návrhem, že žalovaný je povinen ve lhůtě 7 dnů od právní moci rozsudku odstranit z internetových stránek www.seiferus.cz na tam zobrazeném letáku text: „Náš nový areál v Lednici již v zámeckém parku nenajdete! Nyní 300m od hlavního parkoviště!“, výrokem III. zamítl žalobu s návrhem, že žalovaný je povinen zdržet se nabízení a distribuce letáků s tímto textem „Náš nový areál v Lednici již v zámeckém parku nenajdete! Nyní 300 m od hlavního parkoviště!“ a výrokem IV. rozhodl o nákladech řízení tak, že na jejich náhradu nemá právo žádný z účastníků.
2. Vyšel přitom ze žaloby, v níž žalobce uplatněné nároky odůvodnil zásahem žalovaného do práv z užívané ochranné známky a jednáním nekalé soutěže. Tvrdil, že je obecně prospěšnou společností, která se zabývá totožným druhem obecně prospěšných služeb jako žalovaný, zejména je předmětem jeho činnosti osvětová činnost, výstavy dravců, předvedení jejich letových schopností a loveckého umění, vše s profesionálním výkladem pro děti i dospělé, podpora sokolnictví, jeho propagace a reprezentace ve světě, provozování sokolnické školy, výukové programy pro školy, rozšiřování znalostí odborné i laické veřejnosti se zvláštním důrazem na práci s mládeží a jejich výchovu k ochraně životního prostředí, podpora činnosti stanic pro handicapované živočichy apod. Uvedl, že rozkol mezi členy žalovaného, původně vzniklého k datu 8. 3. 1999 s názvem ZAYFERUS, o.p.s., IČ 25558102, vedl ke vzniku žalobce, zapsaného v rejstříku obecně prospěšných společností k 14. 2. 2001 jako ZAYFERUS, o.p.s., IČ 26240513, jehož statutární orgán – ředitel – je vlastníkem ochranné známky slovní ZAYFERUS, s právem přednosti od 28. 1. 1992 pro třídu 41 – ukázky cvičených dravců. Ve vztahu k této ochranné známce je v rejstříku ochranných známek pro žalobce od 26. 7. 2002 zapsáno uzavření výlučné licenční smlouvy. Ke dni 27. 3. 2002 se žalovaný přejmenoval na SEIFEROS, o.p.s., což je název dle žalobce zaměnitelný s názvem žalobce i jeho ochrannou známkou, což činí žalobci, jak uvedl, dlouhodobě potíže. Dle tvrzení žalobce se žalovaný vůči němu dopouští dále dlouhodobě nekalosoutěžního jednání, které spočívá zejména v tom, že odvádí návštěvníky jeho produkcí, které se odehrávají v lednickém parku. Zejména před vystoupením žalobce již na parkovišti před lednickým parkem rozdává návštěvníkům letáčky, ze kterých se návštěvníci produkce žalobce dozvídají, že v lednickém parku již žádné ukázky dravců nejsou. Tyto informace šíří i prostřednictvím svých webových stránek. Žalobce proto požaduje, aby se žalovaný zdržel tohoto jednání a zároveň vzhledem k zaměnitelnosti názvu žalobce a žalovaného požaduje, aby žalovaný změnil svůj název tak, aby s jeho názvem nebyl zaměnitelný.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro její nedůvodnost. Ve své obraně se i žalovaný podrobně zabýval spletími vztahy účastníků v minulosti. Žalovaný je přesvědčen, že účastníci nejsou v soutěžním vztahu a není naplněna generální klauzule nekalé soutěže. Účastníci nejsou navzájem podle žalovaného v hospodářském styku, neboť cílem žalovaného je pouze poskytovat obecně prospěšné služby. Žalovaný ani neporušil dobré mravy soutěže, protože pouze informoval veřejnost o svých záležitostech (tj., že se přestěhoval). Dle žalovaného není naplněna ani třetí podmínka generální klauzule, a to ohledně způsobilosti přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům. K tvrzené zaměnitelnosti názvu účastníků, jakož i ochranné známky a názvu žalovaného, uvedl, že označení ZAYFERUS a SEIFEROS si průměrný spotřebitel, „jehož inteligenční kvocient nebude na hranici demence“, nesplete, pokud bude mít dostatek informací a bude se chovat přiměřeně pozorně a opatrně. Předmětný název žalovaný užívá již 17 let v dobré víře, proto by ho změna jeho názvu silně poškodila.
4. V odůvodnění rozsudku dále soud prvního stupně popsal svá zjištění, jež dále skutkově a právně hodnotí. K dispozici měl zjištění ohledně údajů o účastnících z jejich výpisů z veřejného rejstříku obecně prospěšných společností (o tom, že žalobce vznikl 14. února 2001 jako ZAYFERUS, o.p.s., že žalovaný byl k datu 27. 3. 2002 přejmenován z původního ZAYFERUS, o.p.s. na

SEIFEROS cz, o. p. s.), z registru ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví (o tom, že pan Jiří Hrotek - ředitel žalobce - je vlastníkem slovní ochranné známky ZAYFERUS s právem přednosti od 28. 1. 1992 pro třídu 41 – ukázky cvičených dravců a že ve prospěch žalobce byla k 26. 7. 2002 zapsána výlučná licenční smlouva). Ze dvou letáků žalovaného soud zjistil, že na lícové straně propagují aktivity žalovaného, oba pak obsahují červeně zdůrazněný nápis v horní části tohoto znění: „Náš nový areál v Lednici již v zámeckém parku nenajdete! Nyní 300 m od hlavního parkoviště!“. Starší leták (do roku 2019) na rubové straně obsahuje mimo jiné i tato sdělení: „Omlouváme se za nepřehlednou situaci, která vznikla kvůli klamavým informacím naší konkurenční skupiny. Již řadu let tato skupina lživě informuje návštěvníky Lednice o naší společnosti, čímž nás neskutečně poškozuje.“ Dále pak v letáku rozebírá historii obou společností, když dále uvádí: „naš bývalý zaměstnanec si v roce 2001 tajně zaregistroval ochrannou známku ZAYFERUS a soudní cestou nás přinutil změnit název, přeregistrovali jsme tedy název na podobně znějící Seiferos.... Ponaučení ze starého českého přísloví „Zloděj křičí, chyt' te zloděje.“ Druhý leták, o kterém se shodně vyjádřili účastníci, že pochází z roku 2019, již citovaná sdělení neobsahuje. Z dopisu Základní školy Ústí nad Orlicí ze dne 5. 1. 2017 soud zjistil, že podepsaná škola děkuje společnosti Seiferos za dlouhodobou spolupráci. Z výzvy ke zdržení se nekalosoutěžního jednání ze dne 28. 7. 2017 soud zjistil, že před podáním žaloby vyzval žalobce žalovaného ke zdržení se nekalosoutěžního jednání. Zjištění ještě soud doplnil informací z internetových stránek www.seiferos.cz, v jednací síni otevřených, že na jejich první straně po otevření se nachází první strana letáku, který je shodný s letákem (z r. 2019), který založili účastníci do spisu.

5. Poté, co poukázal na relevantní právní úpravu, vzal soud ve skutkových a právních závěrech za prokázané, že

- žalobce se souhlasem majitele ochranné známky na základě udělené licence užívá pro svoji činnost slovní ochrannou známku ZAYFERUS s právem přednosti od 28. 1. 1992 pro třídu 41 – ukázky cvičených dravců;

- ve vztahu k užívání názvu ZAYFERUS jako názvu právnické osoby má žalobce prioritu, což je rozhodné z hlediska § 423 odst. 2 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., dále jen o. z.);

- že žalovaný se v době podání žaloby dopouštěl jednání, které lze podřadit pod generální klauzuli nekalé soutěže, resp. skutkovou podstatu podle § 2984 o. z., neboť zlehčoval činnost žalobce způsobem, který je v rozporu s dobrými mravy soutěže, když zveřejňoval zkreslené a dehonestující skutečnosti o poměrech žalobce (zde odkázal soud na bod 9 odůvodnění rozsudku). Toto jednání bylo nepochybně způsobilé přivodit újmu jak žalobci, tak i spotřebitelům, kteří byli žalovaným klamáni, a kterými jsou v tomto případě zejména návštěvníci pořádaných ukázek dravců. Soud, jak dále uvedl, na rozdíl od žalovaného zastává názor, že účastníci, byť jsou obecně prospěšnými společnostmi, jsou v soutěžním vztahu, jak nakonec vyplývá i z bohaté judikatury a literatury. (K tomu např. „Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku, komentář, JUDr. Ondřejová, KOMENTÁŘ ASPI k § 2972 o. z.). Účastníci se střetávají jako soutěžitelé v úzkém, specifickém oboru, zabývajícími se prací s dravci, a i když má jejich činnost výukový charakter, soupeří navzájem o návštěvníky svých produkcí, o zájem veřejnosti a sponzorů. K otázce zaměnitelnosti ZAYFERUS a SEIFEROS soud zkoumal vizuální, fonetickou a významovou složku názvů obou společností, s tím, že záleží na celkovém dojmu, kterým tato označení působí, s přihlédnutím zejména k jejich rozlišovacím a dominantním prvkům a jak tento celkový dojem působí na průměrného spotřebitele, když zejména fonetická složka označení je téměř shodná. Soud – jak uvedl - si je vědom toho, že žalovaný užívá název své společnosti dlouho. Dospěl však k závěru, že dlouhodobé konflikty a animozita mezi účastníky i přetrvávající možnost záměny obou subjektů je nadále neudržitelná. Jak soud doplnil, je v zájmu obou účastníků, pokud chtějí vedle sebe „v míru“ fungovat, aby se co nejvíce odlišovali i ve svém názvu. Vzhledem k

tomu, že žalobce prokázal, že žalovaný zasahuje do názvu jeho společnosti a dopouští se nekalosoutěžního jednání, rozhodl soud výrokem I rozsudku tak, že uložil žalovanému ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku změnit obchodní firmu (správně název) tak, aby nebyla tvořena slovem SEIFEROS nebo slovem ZAYFERUS. Pokud jde o zamítavé výroky II a III rozsudku, lze přisvědčit žalovanému, že dobrovolně odstranil z letáku pro rok 2019 hanlivé a dehonestující výroky. Pokud jde o informace ve vztahu k veřejnosti o tom, že se přestěhoval, žalobní petit nevystihuje podstatu tvrzeného nekalosoutěžního jednání, které mělo spočívat v odlákávání návštěvníků produkcí žalobce, proto nemohl být žalobce v této části úspěšný. K tomu žalobce (vyjma letáků) ani žádná další tvrzení a důkazy nepředložil. Z uvedených důvodů proto soud žalobě vyhověl z titulu zásahu do názvu právnické osoby a ve zbytku žalobu zamítl. Pokud jde o tvrzený zásah do ochranné známky žalobce, vzhledem k tomu, že žalobce prokázal svůj nárok ve vztahu k zásahu do názvu právnické osoby, soud se již nezabýval dalším pokračujícím jednáním žalovaného po novele zák. č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách. V závěru pak ještě soud odůvodnil svůj výrok o nákladech řízení úpravou § 142 odst. 2 občanského soudního řádu.

6. Rozsudek ve věci samé byl napaden odvoláním žalovaného, ve výroku o nákladech řízení odvoláním žalobce. Žalovaný poté, co shrnul rozhodné momenty historického vývoje osoby žalobce a žalovaného, vytkl soudu prvního stupně nesprávnost skutkových zjištění i právního posouzení. Je nesprávný závěr soudu, že žalobci svědčí ohledně užívání názvu ZAYFERUS časová priorita. Již z výpisů z rejstříku obecně prospěšných společností žalobce i žalovaného jednoznačně vyplývá, že název ZAYFERUS užil po právu poprvé žalovaný, a to ode dne 8. 3. 1999, přičemž žalobce název ZAYFERUS začal užívat až ode dne 14. 2. 2001. Soud tak nepřihlédl k okolnostem vzniku účastníků, jakož i dále ke způsobu získání ochranné známky žalobcem. Jak doplnil, původní majitel ochranné známky neměl žádné námítky k užívání ochranné známky žalovaným, problémy nastaly, až práva k ochranné známce získal bez vědomí svých bývalých kolegů (spoluzakladatelů žalovaného) ředitel žalobce, pan Jiří Hrotek (bývalý ředitel žalovaného). Jmenovaný také porušil své povinnosti plynoucí mu z pozice ředitele žalovaného, jež mu vyplývaly z manažerské smlouvy, a v rozporu jak s touto smlouvou, tak s dobrými mravy tajně získal práva k ochranné známce ZAYFERUS, založil společnost (žalobce) vystupující pod stejným názvem jako žalovaný, a to ještě v době, kdy nedošlo ke změně názvu žalovaného, tudíž tak po více než rok, v období od 14. 2. 2001 do 27. 3. 2002, existovaly dvě obecně prospěšné společnosti se zcela shodným názvem. Žalovaný tak má za to, že soud prvního stupně neprovedl všechny důkazy navržené žalovaným, zejména kopii manažerské smlouvy ze dne 1. 1. 2000. Soud prvního stupně se dále nevypořádal s nepravdivými tvrzeními žalobce o žalovaném, jednáním žalobce, při němž znevažoval dobré jméno žalovaného i ve svém propagačním letáku, očerňoval žalovaného např. při jednáních se základními školami, aby žalovanému znemožnil vykonávat ukázky výcviku dravých ptáků na těchto školách, či v roce 2002 také ve své reklamní kampani v brněnských rádiích uváděl tvrzení, že „Originál Zayferus se píše se Z, kdežto sajrajt se S“, přičemž bylo zřejmé, že „sajrajtem“ je míněn právě žalovaný. Žalovaný tak v letáčích zveřejnil jen informace sloužící k vyvrácení nepravdivých tvrzení žalobce. Soud prvního stupně se s uvedenými argumenty žalovaného nikterak nevypořádal, a pouze označil tvrzení žalovaného za zkreslená a dehonestující, přičemž ani neodůvodnil, v čem tato zkreslenost a dehonestace spočívá, pokud jen konstatoval, že žalovaný naplnil svým jednáním znaky skutkové podstaty zlehčování dle ustanovení § 2984 o. z., ale pominul osočování žalovaného ze strany žalobce a že jednání žalovaného tak bylo jen dle § 2984 odst. 2 o. z. oprávněnou obranou. Vedle odmítnutí závěru o svém jednání nekalé soutěže žalovaný dále setrval na stanovisku, že název ZAYFERUS a SEIFEROS cz nejsou názvy zaměnitelné, jelikož jsou dostatečně vizuálně i foneticky odlišeny, přičemž průměrného spotřebitele tak neuvádí v omyl, shodně s tím není zde podobnost označení žalovaného s ochrannou známkou, užívanou žalobcem. Žalovaný z uvedených důvodů proto v závěru odvolání navrhl, aby odvolací soud rozsudek změnil a žalobu zamítl.

7. Ve výroku o nákladech řízení rozsudek napadl svým odvoláním i žalobce, vytkl soudu, že přijal-li závěr, dle něhož žádný z účastníků právo na náhradu nákladů nemá, pak jej v rozporu se zákonným požadavky neodůvodnil a jde tak o závěr nepřezkoumatelný. Dle názoru žalobce soud nesprávně zhodnotil poměr úspěchu ve věci, a to v tom směru, že přehlédl, že návrh, kterému rozsudkem vyhověl, je ve vztahu k dalším žalobním návrhům, které soud zamítl, nárokem, ze kterého tyto další, byť zamítnuté návrhy, vycházejí, úspěch žalobce ve sporu dle jeho názoru žalobce odpovídá nejméně úspěchu ve výši 80 %. Navrhl proto, aby odvolací soud výrok změnil a žalobci přiznal náhradu nákladů.
8. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací k odvolání účastníků přezkoumal podle § 214 odst. 3, § 212 a násl. občanského soudního řádu (zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. s. ř.“) rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku I. a souvisejícím výroku o nákladech řízení IV. a dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná (vyjma změny výroku I. ohledně připuštění možnosti úpravy stávajícího znění názvu žalovaného, jak k tomu dále). Je třeba uvést, že soudem prvního stupně učiněná zjištění, jak jsou popsána v odůvodnění jeho rozsudku, odvolací soud zcela převzal, a proto zde na ně odkazuje, a již zde lze uvést, že se odvolací soud ztotožnil i s výsledným hodnocením zjištěného skutkového stavu a závěrem soudu prvního stupně, že žalovaný porušil právo žalobce na ochranu jeho názvu užíváním názvu zaměnitelného a jednal tak v nekalé soutěži a že žalobní nárok na odstranění závadného stavu změnou názvu byl uplatněn důvodně.
9. Předmětem odvolacího řízení je nárok žalobce z tvrzené nekalé soutěže (včetně nároku vlastníka dříve zapsaného názvu a uživatele ochranné známky) na uložení povinnosti žalovanému změnit svůj název tak, aby nebyl tvořen slovem SEIFEROS nebo slovem ZAYFERUS. Poté, co soud dospěl k závěru, že obě označení ZAYFERUS a SEIFEROS jsou z hlediska celkového dojmu průměrného spotřebitele zaměnitelná, dovodil, že – byť jsou označení užívána účastníky dlouhodobě – je na místě k odstranění záměn (i vzhledem ke konfliktům účastníků) uložit žalovanému povinnost svůj název změnit, neboť prioritou užití označení svědčí žalobci a je to žalovaný, kdo užitím později přijatého zaměnitelného názvu zasahuje do práv žalobce k názvu a jedná v nekalé soutěži. S tímto lze podle názoru odvolacího soudu souhlasit.
10. Skutkový stav potřebný k rozhodnutí dle výroku I. rozsudku (tj. co do uložení povinnosti změnit název) je dán zejména nespornými údaji o účastnících, jak plynou z výpisů z rejstříku o.p.s., spolu se zjištěními soudu o užívání názvů oběma účastníky k nabídce služeb shodného zaměření (jak znění letáků žalovaného) a k historii vztahů účastníků. Vzhledem k tomu, že další nároky žalobcem uplatněné nebyly odvoláním napadeny, nezabýval se odvolací soud tvrzeným zlehčováním, tvrzenou oprávněnou obranou proti němu a dalšími okolnostmi vztahů účastníků, na něž poukazoval žalovaný ve svém odvolání, neboť ty nemají svůj odraz v daném výroku I. rozsudku, jenž je předmětem přezkumu odvolacího soudu a s ním nesouvisí.
11. Je třeba ovšem v obecném předně uvést, že právní úprava postavení účastníků vzhledem k jejich povaze je dána úpravou zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech (srovnej § 3050 o. z.), ve znění účinném k datu jejich vzniku, jenž však zvláštní podmínky k volbě názvu o.p.s. nestanovil: na účastníky se vztahovala tedy obecná úprava občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (srovnej § 19b obč. zák.). Nově se však uplatní po 1. 1. 2014 i přechodná úprava § 3042 o. z., dle níž platí, že odporuje-li název právnické osoby ustanovením tohoto zákona (tj. o. z.), přizpůsobí právnická osoba svůj název požadavkům tohoto zákona do dvou let ode dne nabytí jeho účinnosti. Není povinna tak učinit tehdy, jsou-li pro to důležité důvody, zejména užívala-li právnická osoba svůj název dlouhodobě a je-li pro ni tak příznačný, že jeho zaměnitelnost nebo klamavost nelze rozumně předpokládat. Soud prvního stupně tedy zcela správně se zaměřil na posouzení otázky zaměnitelnosti názvů účastníků (neboť již při shledání zaměnitelnosti názvů lze povinnému uložit povinnost název změnit) - vzhledem k žalobním tvrzením tak učinil zároveň se zkoumáním naplnění podmínek nekalé soutěže podle § 2976 odst.

1 o. z. Nejde zde tedy ale o ochranu obchodní firmy dle § 423 a násl. o. z., jak mylně soud uvedl, což však nic nemění na věcné správnosti většiny jeho závěrů.

12. Obecně k názvu právnické osoby lze uvést, že podle § 132 o. z. jménem právnické osoby je její název (odst. 1). Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý (odst. 2). Má-li být název právnické osoby způsobilý odlišit tuto právnickou osobu od jiné osoby, jak požaduje § 132 odst. 2 věta první o. z., nesmí být shodný ani zaměnitelný s názvy (jmény) jiných osob. Požadavek na nezaměnitelnost názvu právnické osoby (formulovaný již v posledně označeném ustanovení) občanský zákoník opětovně zdůrazňuje ve vztahu k obchodní firmě (§ 424 o. z.), tedy jménu (v případě právnických osob názvu), pod nímž je určitá osoba zapsána do obchodního rejstříku. Požadavek nezaměnitelnosti obchodní firmy byl obsažen již v právní úpravě účinné do 31. 12. 2013 (srov. § 10 odst. 1 obch. zák.), a proto lze i při výkladu § 132 odst. 2 věty první o. z. (a § 424 o. z.) zásadně vycházet z východisek formulovaných judikaturou (i odbornou literaturou) při výkladu § 10 odst. 1 obch. zák. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 3394/2017). Z té se podává, že při posuzování (ne)zaměnitelnosti názvu (firmy) je nutné hodnotit míru shody se jmény (firmami) jiných osob (podnikatelů), přičemž je nezbytné vycházet z dojmu, který (navrhovaný) název (firma) vyvolává u průměrné osoby (§ 4 odst. 1 o. z.), jež přichází (může přicházet) s právnickou osobou do styku, resp. – jde-li o podnikatele – u (jeho) průměrného zákazníka (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 2219/2015, uveřejněné pod číslem 97/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 3394/2017). Pro případ uplatnění nároku na odstranění závadného stavu při kolizi zaměnitelných názvů dále obecně platí, že povinnost provést změnu názvu právnické osoby takovým způsobem, aby byl odstraněn závadný stav, přísluší pak zásadně tomu účastníku řízení, kterému nesvědčí právo priority užívání (k možností nápravy závadného stavu pak srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 603/2000, publik. v časopise Soudní judikatura č. 2/2001 pod označením SJ 31/2001).
13. Shora uvedený nárok na odstranění závadného stavu žalobce tvrdil a soud posoudil jako nárok z nekalé soutěže (§ 2976 odst. 1 o. z., tj. nárok dle § 2988 o. z.) žalovaného, tu spatřoval v užívání názvu SEIFEROS cz, o.p.s., jež je dle něho zaměnitelný a parazitující k názvu žalobce ZAYFERUS, o.p.s., jež žalobce užíval již k datu, k němuž žalovaný přijal uvedený svůj název a pod nímž začal poskytovat služby shodného zaměření jako žalobce. Obecně platí, že při posouzení kolize chráněného a údajně neprávem užívaného označení významnou je otázka zaměnitelnosti, ta je v zásadě otázkou právní, a nikoli otázkou skutkovou, a hlediskem rozhodným k jejímu řešení je hledisko průměrného spotřebitele. Tento přístup byl rozveden pro nekalou soutěž již předválečnou judikaturou (srov. rozhodnutí sbírky Vážný např. č. 9971, 11539, 15431) a je akceptován jak judikaturou, tak i právní teorií současnou (viz např. Štenglová, Plíva, Tomsa a kol.: Obchodní zákoník, komentář, 10. vydání, C.H.Beck, 2005, str. 145 a násl., Munková, J: Právo proti nekalé soutěži, Komentář, 2. vydání, C.H.Beck 2001, str. 70 a násl. včetně tam uvedených rozhodnutí, Hajn, P: Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži, MU Brno 2000, str. 172 a násl., opět včetně rozhodnutí, na něž se zde odkazuje). K posuzování zaměnitelnosti soud tedy přistupuje z hlediska pro ten účel vytvořeného „průměrného spotřebitele (zákazníka)“, jenž v sobě sjednocuje („průměruje“) zkušenosti, vědomosti, pocity a dojmy v úvahu přicházejících adresátů nabídky a té části veřejnosti, jež se s účastníky a jejich produkty setkává či je vyhledává. Hledisko průměrného spotřebitele (průměrného zákazníka) bere v úvahu spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Soudním dvorem EU, viz též bod 18 preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách). V této souvislosti lze k doplnění odkázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu, např. sp. zn. 23 Cdo 971/2011 ze dne 30. 5. 2013, či sp. zn. 23 Cdo 1757/2012 ze dne 26. 3. 2013. Od průměrného zákazníka je tedy třeba požadovat určitý stupeň pozornosti, a tím lze od něho

očekávat, že náležitě přihledne k podstatným rozdílům mezi značkami a označeními. Se soudem prvního stupně lze tedy souhlasit, pokud se zabýval podobností a tvrzenou zaměnitelností označení z pohledu nabídkou služeb účastníků dotčené veřejnosti a je zřejmé, že přitom i zohlednil hledisko průměrného spotřebitele (jímž je zde uživatel a zájemce o služby účastníků či jejich obchodní partneri).

14. Z rozhodné právní úpravy (§ 2976 odst. 1 o. z.) plyne, že nekalou soutěží je jednání v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům. Platí dále přitom, že pokud jakékoliv jednání nesplňuje kumulativně všechny tři podmínky generální klauzule, nelze je považovat za jednání nekalé soutěže (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2008, sp. zn. 32 Cdo 166/2008). Dále je třeba uvést, že pro samotnou kvalifikaci jednání jako jednání nekalosoutěžního se vznik újmy nevyžaduje, postačí pouhá způsobilost jednání újmu přivodit (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 139/2008). Je nesporné, že oba účastníci jsou již vzhledem k formám jimi poskytovaných služeb soutěžiteli, jak správně dovodil soud prvního stupně. Pokud jde o rozpor jednání s dobrými mravy, je třeba vyjít z toho, že zákon pojem dobrých mravů nedefinuje a s ohledem na dosud publikovanou judikaturu lze dovodit, že dobré mravy tvoří uzavřený normativní systém a jsou spíše měřítkem etického hodnocení konkrétních situací a jejich souladu s obecně uznávanými pravidly slušného a poctivého jednání. Rozpor jednání s dobrými mravy je třeba posuzovat v každém případě individuálně s přihlednutím ke konkrétním okolnostem jednání účastníků v příslušném období a jejich tehdejšímu postavení (tak usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 1230/2005 z 14. 3. 2006). Je to přitom rozpor s dobrými mravy soutěže, jenž odlišuje běžné konkurenční jednání soutěžitelů od jednání nekalé soutěže. Při posuzování, zda jednání žalovaného je v rozporu s dobrými mravy soutěže a zda mohlo přivodit újmu žalobci a spotřebitelům, je třeba obvykle vycházet z hlediska průměrného spotřebitele – srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2013 sp. zn. 23 Cdo 3845/2012, žádný důkaz týkající se hlediska průměrného spotřebitele nemusí být v řízení proveden, tuto otázku posuzuje výhradně soud. Ohledně vymezení průměrného spotřebitele (zákazníka) platí to, co již odvolací soud uvedl shora.
15. Při splnění podmínky vztahu hospodářské soutěže účastníků, za stavu, kdy užití kolidujícího názvu žalovaného je nesporně jednáním v hospodářském styku, bylo třeba posoudit (k naplnění podmínek generální klauzule § 2976 odst. 1 o. z., zda užívání kolidujícího názvu je pro jeho zaměnitelnost jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže a jednáním způsobilým přivodit újmu žalobci či zákazníkům. Odvolací soud má za to, že slova *SEIFEROS* a *ZAYFERUS*, jež jsou dominantními prvky v názvech účastníků, jsou si natolik podobná z hlediska celkového dojmu v úvahu přicházející veřejnosti, že stávající název žalovaného oproti dříve zapsanému názvu žalobce požadavek nezaměnitelnosti dle § 132 odst. 2 o. z. nesplňuje, jak také dovodil soud prvního stupně a odvolací soud proto v tomto na jeho posouzení zcela odkazuje. Připojený doplněk *cz* v názvu žalovaného je nepatrný a není způsobilým sám o sobě znění názvů rozlišit. Svůj význam zde má i skutečnost shody v předmětu nabízených služeb a blízkost sídel a způsob nabídky služeb účastníků. Užívání zaměnitelného názvu, rozporného s úpravou § 132 odst. 2 o. z., je ovšem zároveň – ve vztahu hospodářské soutěže – jednáním rozporným s dobrými mravy soutěže, jež je také právě způsobilostí vyvolat záměny obou účastníků s to přivodit újmu žalobci. Podmínky generální klauzule nekalé soutěže § 2976 odst. 1 o. z. jsou tak splněny. Odvolací soud proto s poukazem na § 132 odst. 2 ve spojení s § 2988 o. z. uzavřel, že je zde dán stav objektivní zaměnitelnosti názvů obou jmenovaných účastníků, jež je stavem závadným v důsledku nekalé soutěže žalovaného, a právem se proto žalobce domáhá odstranění tohoto závadného stavu.
16. Při řešení otázky způsobu nápravy se odvolací soud zčásti ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, z něhož plyne, že cíle sledované právní úpravou lze dosáhnout změnou názvu žalovaného, v němž nebude použito slov *SEIFEROS* nebo *ZAYFERUS*. Oproti soudu prvního

stupně však má za to, že nelze pominout skutečnost, že stav, jenž žalobce žádá napravit, dosud řadu let toleroval – je zde totiž objektivně dán od 27. 3. 2002 beze změny (srovnej např. oslabení postavení vlastníka ochranné známky uplynutím určité doby dle § 12 zákona o ochranných známkách) a je nepochybné, že oba účastníci si pod svými stávajícími názvy vybudovali během let určitou pozici v hospodářské soutěži v dané oblasti, v níž působí. Dospěl přitom k závěru, že k odstranění stávajícího závadného stavu zaměnitelnosti názvů účastníků lze dospět i přijetím dalšího slova do stávajícího názvu žalovaného, jež ovšem musí být způsobitelné vyrovnat či potlačit dominanci slova SEIFEROS, což lze předpokládat u slova delšího (než nynější nevýznamný doplněk *cz*). Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219 o. s. ř. ve výroku I. potvrdil v tom znění, že žalovaný je povinen ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku změnit svůj název tak, aby jeho součástí nebylo označení ZAYFERUS a označení SEIFEROS, ledaže by stávající svůj název SEIFEROS *cz*, o.p.s. žalovaný doplnil nejméně jedním dalším – nejméně tříslabičným – slovem; nad uvedené omezení povinnosti žalovaného odvolací soud rozsudek ve výroku I. změnil podle § 220 odst. 1 o. s. ř. tak, že žalobu v tomto rozsahu zamítl. Je na žalovaném – využije-li poskytnuté možnosti – aby novým zněním svého názvu splnil požadavek § 132 odst. 2 o. z. a dostatečně se jím odlišil od názvu dalších právnických osob, tj. i žalobce, s tím, že pokud se tak nestane, není vyloučeno zahájení sporu nově upraveným názvem dotčené právnické osoby. V tomto odvolací soud poukazuje (co do povinnosti naplnit zákonný požadavek odlišit se od jiné osoby) rovněž na závěry svého rozhodnutí ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 3 Cmo 568/2000, dle něhož *Byť lze přisvědčit žalobci v tom, že slovo P. má v obou obchodních firmách povahu výraznější od dalších slov v jejich znění uvedených, neznamená to, že by bylo nemožné sestavit takové kombinace, třeba i obsahující zcela či zčásti toto slovo, kterými by žalovaný zákonnému požadavku nezaměnitelnosti obou obchodních firem dostal (obdobně viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 1 Odo 5/97, publik. Macek, J.: Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže, C.H.Beck 2000, str. 43 a násl.).* Byla proto žalovanému v uvedené věci uložena povinnost *změnit svou obchodní firmu ve společenské smlouvě a podat návrh na zápis takto změněné obchodní firmy rejstříkovému soudu ve lhůtě dvou měsíců od právní moci rozsudku* (tj. aniž byly předepsány další podmínky změny názvu). Uvedené rozhodnutí bylo přezkoumáno dovolacím soudem a rozhodnutím ze dne 22. 12. 2005, sp. zn. 29 Odo 844/2003, bylo dovolání zamítnuto.

17. Vzhledem k částečné změně rozsudku rozhodoval odvolací soud podle § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. nově o nákladech řízení. Vyšel přitom ze shora uvedených závěrů, z nichž plyne, že žalobcem tvrzené jednání žalovaného – užívání zaměnitelného názvu - bylo posouzeno jako jednání závadné, tj. jednání zakázané nekalé soutěže, na druhé straně přihlédl ke skutečnosti, že žaloba o dva nároky ve věci samé (o odstranění označeného textu z internetových stránek a o zdržení se nabízení a distribuce letáků), jak o nich soud prvního stupně rozhodl výroky II. a III. rozsudku, byla zamítnuta – žalobce (či žalovaného) tedy za relativně více úspěšného v tomto řízení označit nelze. Je třeba mít na zřeteli - jak v této souvislosti zdůrazňuje Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 1. 2005 sp. zn. IV. ÚS 1/04, že „rozhodování o nákladech řízení nesmí být jen mechanickým posuzováním výsledků sporu bez komplexního zhodnocení rozhodnutí v meritu věci. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení má být zřejmým a logickým ukončením celého soudního řízení.“ V uvedeném rozhodnutí dále Ústavní soud připomenul: *Rozhodování o nákladech řízení před obecnými soudy je ve smyslu platné judikatury Ústavního soudu (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2004 sp. zn. I. ÚS 653/03, Sbírka náleží a usnesení Ústavního soudu, svazek 33, náleží č. 69) integrální součástí soudního řízení jako celku. V tomto rozhodování ovládaném zásadou úspěchu ve věci, která je doplněna zásadou zavinění, je nezbytné plně respektovat princip řádného a spravedlivého procesu tím spíše, pokud soudy rozhodují se zřetelem k ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. a posuzují míru úspěchu konkrétního účastníka ve věci, a tedy samozřejmě i poměr úspěchu jednoho účastníka (strany) k poměru neúspěchu druhého. Citlivost této úvahy a současně i její nezbytný úplný soulad s výrokem soudu, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je zcela pochopitelným požadavkem odrážejícím jak právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, tak i právo na rovnost účastníků v řízení před soudy ve smyslu čl. 37 odst. 3 Listiny.* Z tohoto uvedeného principu i odvolací soud vyšel a rovněž i ze shora uvedených důvodů rozhodl o nákladech řízení

tak, že na jejich náhradu nemá právo žádný z účastníků. Obdobně bylo rozhodnuto i o nákladech odvolacího řízení, v němž nebyl úspěšným se svým odvoláním žádný z účastníků.

Poučení:

Dovolání proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek § 237 o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání (§ 237 až 238a o. s. ř.) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho splnění v exekučním řízení.

Praha 25. května 2021

JUDr. Jiří Macek v. r.
předseda senátu